

РОБОЧИЙ НАРОД

ROBOTCHYJ NAROD

THE WORKING PEOPLE

ПОРЯДКОВЕ ЧИСЛО 179.

ОРГАН ФЕДЕРАЦІЇ УКРАїнСЬКОЇ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТІЇ В КАНАДІ.

REGULAR NUMBER 179.

PIK VI.

Ч. 12.

СЕРЕДА, 18 МАРТА 1914.

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY MARCH 18, 1914.

No. 12.

VOL. VI.

„ROBOTCHYJ NAROD“ (THE WORKING PEOPLE).

THE OFFICIAL ORGAN OF THE
UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION.
(Affiliated with the S. D. Party of Canada).
THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA
Published weekly by

THE „ROBOTCHYJ NAROD“ ASSOCIATION
at 144 Higgins Ave. Winnipeg, Man.
Subscription \$2.00 a year.

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

„Робочий Народ“, одинокую соц. дем. часопись для цілої Америки; она одна дає те знанє, яке повинен мати кожний працюючий клясово свідомий чоловік. Хочеш знати, як здобути красший лад на свєті, то читай все „Робочий Народ.“

„Робочий Народ“ коштує на рік лиш два долари а адреса до него є:

„ROBOTCHYJ NAROD“

Box 3658 (Sta. B.) Winnipeg, Man. Can.

„Кадило“, найкрасший півмісячник для розвеселєня пригнетених душ. Хочете веселощів, жартів, з'їдливої сатири, то читайте Кадило. Коштує лиш 2 дол. на рік, виходить 2 рази на місяць. — Посилайте гроші до: Kadylo, Box 482 Vancouver, B. C.

„Борба“, се одинокую соц. демокр. півмісяч на часопись в ріднім краю! Хочете мати правдиві, не перекручені вістки про Ваш рідний край, то посылайте лиш \$1½ на адресу: Borba, Ezerpowitz, Reissgasse 10, Austria, Bukovina.

„Добра Новина“, то такий журнал, на який давно вже чекав наш працюючий народ. В ньому подає ся найкрасше, найглубше знанє в дуже приступній формі. Хочеш бути просвіченою людиною, то посылай \$1½ на адресу: Dobra Nowyna, Lemberg, ul. Skrzynskoho 12, Austria, Galicia.

Предплатники „Роб. Нар.“ дістають „Добру Новину“ по звиженій ціні, а то лиш по \$1.25. Гроші треба слати просто до Львова а до „Р. Н.“ треба написати картку про те, щоби редакція вислала „Добру Новину“ потвержене, що посылаючий є предплатником „Роб. Народа“. Ми щиро припоручаємо нашим читачам отгарне видавництво „Доброї Новини“.

Редакційна почта.

Тов. С. Біл. Сарня Онт. — Дониєш иншої ми не одержали.

Тов. Д. Мойс. Едмонт. \$2.00 з долгу на пред.вчислє ємо. Гроші збрати на конто долгу можете однак давай те справозданє. Тов. Ризикови виплатилисьємо, на що маємо поквитованє.

Новинки.

Сотворитель релігійної секти у водить дівчат.

В Сієтл. Ващ. — А. Дальшгорм, створитель релігійної секти під назвою „Heliga“, вістан засуджений за мнгоженство і перевозженє дівчат з місця на місце для неморальных цілей. Через довгий час сліди за ним спеціальний агент з департаменту справедливости W. Вруон, котрий зібрав долгу лєсту молодых покривджених дівчат. Подібно роблять всі „foreman“и релігійних вірувань.

День жінок в Австрії.

В день 9. марта с.р. по цілій Австрії відбули ся єотки віч, устроєні жєнщинами, котрі домагали ся рівного права голосованя для жєнщин. У Відні відбуло ся кілька таких віч, вєчєвички устроєли великий демонстраційний похід улицями Відня де повівали прапори жєночих товариств. Подібні віча і демонстрації відбули ся по всіх містах Австрії, де жінки знають стати за свої права. А що ви канадійські жінки? Коли ви станете на рівні з мущинами.

Програва заклад.

До Бережан (Галичина) приїхав вандрівний цирк. Властитель сєго цирку оголосив відозву до охотників які хотїлиб побороти ся з львом. Аж якийсь Мерна підчає представлєня рішєв ся стати до борби з львом. Побіда була льва, бо окревалений Мерна упав поборений. Ду

же раненого відвєзєно до шпиталю. Ось до чого примушєє капитал, та позволяє нинішний закон.

Соціалістична партія Спол. Держав більшає, о чім доноєить нам остатне її справозданє. Минувшєго року в місяцях 3 і 4 кварталу, число членів вїшло було до 90 тисяч, а тепер зросло до 110.448. Отже вказує нам дуже ясно, що наука соціалізму в Спол. Держ. ширять ся.

СОЦІАЛІСТИ ВЛАСТИТЕЛЯМИ ФАБРИКИ.

В Бельгії одній з ткацьких провінцій соціалісти побудували своїм коштом ткацьку фабрику, в котрій буде працювати 100 людей. Самий будинок коштує \$80,000 (400 тисяч франків), внутрішне урядженє \$24,000. Цєділ зисків опирати ся буде на кооперативній системі. Видно що віщо не помає безглузванє базї канє буржуазії до робітників. Робітники прихотять чим раз до більшєї свідомости і переконаня, що лиш вони самі можуть поліпшити собі долю. Де організація там і сила, де сила там і добро. Що Ви на се канадійські робітники? Чи лучше робити в капіталістичній фабриці де нас обдирають, чи в своїй де дістанем повну вартість нашої праці? З певностю, що кожний з Вас бажає для себе добра. Правда? Отже коли так, то не давїть ся на соціал-демократів як на ворогів своїх, але вступайте в їх ряди, а з певностю що позитанете в лєстїєлями не одної фабрики, але всіх продукційних средств, які тільки робітничя рука втворила.

Бувший судія за суджений.

Pontac, Ill. — Лава приєтєглих судїв по 9 годинній нараді взнала Ф. Вайта бувшого судїю за ошуста і засудила на 14 літ криміналу. — Гарних судїв має теперішне суєспільство.

Японський парламент протів зброї.

Японське правительство домагає ся будови нових воєнных кораблів для японської марьярнки. Однаковож предложєє парламент відкинути більшєстю голосів. Бюджет міністерства війни зменчено о \$15,000,000, то значить, сей час виноєить 45 мільонів долларів.

Від редакції Робітники і робітничий!

Товаришів остатнім тиждєни надїслано до нас 1, число „Борба“ в котрім читаємо ось такє:

Канадійським Товаришам
По Канаді волочать ся два індивідуа Пляга і Назарик і називають себе соціалістами. Се є лож. Сі два панки утїкли перед черновецькою поліцією, яка їх шукала задля еміґраційних надужит. В Чернівцях відначав ся передовєєм Пляга в протів соціалістичных оргєях Васильківської банди, він був платною гєнею виборкою і провокаційним агентом Василька. Він спрєвокував публичний напад підчас виборів на соціалістичных агітаторів в Чернівцях. І особисто Пляга не певний чоловік, бо ухотїв в Чернівцях за простого мантія. Канадійські товариші повинні сих людців усунути зі своїх кругів і омивати їх як небезпечных людей.

Редакція „Р. Н.“ перєтерєгає отсим всі відділи У. С. Д. П. в Канаді, а спеціально товаришів в Оттаві де перебуває Пляга, щоби не приускали того драба на свої мїтінги, як се свого часу діяло ся. Як також і товаришів в Кубалт де знов перебуває Назарик. Відділ котрий би прийняв котрого з тих провокаторів буде розвизаний і не узваний за соц.-дем.

Товариші! коли бажаєте добра для своєї партії, то гонїть всєлку зволоч від себе проч!

До відома.

Отсим півдомяю, що відділ У. С. Д. П. в Торонто всі ухвали дані під референдум прийняв одногolosно.

За відділ Т. Долинчук.

Таку саму заяву надїслав відділ з Волянд, Онт. і Оттава Онт.

ЖЕРТВА КАПИТАЛУ.

В Спол. Державах згнуло на жєлєзницях в р. 1913 — 10,904 чюдїв а 200,308 було тяжко і легко поранених. Се висказує страшну небалєість зі сторони компанїєв, котрі по трупах людських здобувають великі зиски. Повисїє числа подані урядовою статистикою в камєзують нам що так капіталісти як і теперішнє правєліньє більше цінять вартість доллєра, чим людські почутя та людї. Ту не треба вже й балканської війни.

Відділ У. С. Д. П. на ELMWOOD, MAN.

відсвяткує в недєлю дня 23. марта 1914. о год. 2. по полудне в MORROW HALL коло Elm театру на Talbot Ave.

100-ті роковинє народження Тараса Шевченка.

Товариші Робітники і Робітничий! Прихотїть як найчисленнійше, щоби пошанувати нашого великого борця, котрий боров ся за права понєволеного людю. ВСТУП ВІЛЬНИЙ. Відділ У. С. Д. П. на Elmwood.

Ще раз! Ще раз!

Сєї суботи 21. марта На загальне бажанє відїграє українське просєвітно-драм. Тов. Боян в QUEEN'S HALL по раз другий

драму в 3-ох дїях нашого генія Т. ШЕВЧЕНКА

Назар Стодоля

враз з Вєчерницями П. Ніщинського в яких виступить хор Бояна в супроводі оркєстри. Цїли мїсьє значно звижєні бо виноєять тільки: 10, 15, 25, 35 і 50 ц.

Початок о годині 8½ вєчером

Тикєти можна купувати в Народи. Друкарні, Руській Книгарні,

Прихотїть скоро, коли хочете застати вільне мїспе-

УКРАїнСЬКИЙ РОБОЧИЙ НАРОДЕ в МОНТРЕАЛ.

Відділ У. С. Д. П. в Монтреалі уладжує сьєянто в памєть 100-них роковин народ-

дєн ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, дня 29. марта о 2. год. по полудне, в гали

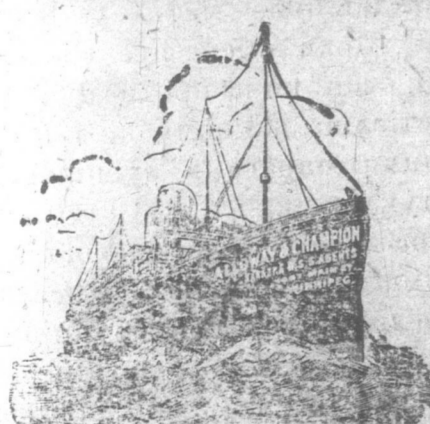
82 Iberwelle St.

Програма сєго сьєянто буде подана на оголошенєях. Товариші і товаришка вашим обєсвазком є прибутти на се сьєянто як найчисленнійше.

За комїтет С. Татарин М. Яворський.

В Японії голод.

В північних провінціях Японії, в передовєєм в округі Гавкаїде панує голод. Коло 66,000 осіб потребує (Дальше на стор. 4.)

Краяни!

Як хочете спровадити крєвних або приятєлів з Краю то тепер найліпший час. Шіфкарти дуже танї. Зайдїть до нас або напишїть лист, а ми Вам подамо всі інформациї. Ми продаємо шіфкарти до старого краю по найнищих цінах і на найліпші шіфи, котрі відходять що тиждєня.

Ми посылаємо гроші до краю скоро і безпечно і так що в краю дістають рівні гроші. Ми вже послаємо гроші через довгі роки і знаємо акурат як посылати, спитайте людїв тих щє в нас вже послали. Міняємо долари на корєни і продаємо мьрки крайові і канадійські. Як не маєте сталого адресу, то можуть ваші листи прийти на наш адрес а ми їх оплатимо і Вам шїшємо де скажете.

Alloway & Champion Limited.

667 Main St. Winnipeg, Man.
C. GENIK, Управитель заграничного департаменту.

Фармери а соціал-демократія.

Хтоб не знав фармерського (хліборобського) життя в Канаді, або йому ближше не привглянув ся то і справді подумавби, що вони заживають всякого добра та ведуть гуляще життя. Однаковж в дійсности оно так не є і цілком що иншого представляє. Канадйським фармерам не лучше живе ся від тутейших робітників, ба навіть гірше. Сею року робітники голодують зносять злидні, але й фармерам не лучше поводить ся. Галебна форма та провадженя винищного капіталістичного ладу повбила їх праці а з там самими хліба але й фармери його не мають. Робітники переживають тепер страшну кризу, безробітє, що означає кенську господарку винищного суспільства. Але та сама господарка змушує і фармерів голодувати і то не лиш підчас кризи, але кожного перердівку, кожної весни.

Мимо того всього вони спляг блаженним сном півської темноти, яка тримає ся їх від дитинства і навіть не знають про те що за працю, яку вони вкладають в ту дилку канадйську землю, належать ся далеко вигідніше жито.

Дотепер фармери голосували завжди як не на лібералів то консерватів, думаючи що справді та голова принесе ім якусь полєкшу в їх житю. Однаковж на сїм дуже полекші ся. Місто полєкші заходять в чим раз то більшу біду та нужду.

Правда они є властителями земельними, але що з того коли не тільки та власність але і вони є залежні від банків, зеліниць, елеваторів і иньших тростів, як прим. рілньничих знарядів і т. п.

Українські канадйські фармери мусять навіть не раз покидати фарму і шукати зарібку на зеліницях, лісах і т. п. проби не впасти жертвою голодової смерті. Взагалі канадйські фармери є цілком залежні від капіталістів (консерватів і лібералів) так само як і робітників.

Тому фармери щоб не терпіти таких злиднів і нужди, повинні як найскорше получити ся разом з своїми товаришами долі, робітниками. Зорганізувати ся в одну мочучу організацію, організацію повелеваних, організацію соціал-демократичну, котра старає ся і бере ся о бизнісі з під капіталістичного [панського] гнету, не тільки самих фармерів, не тільки робітників, але всіх поневолеваних та визискуваних в винищній системі рабів.

Фармери повинні вже раз покинути ту думку, що консервати або ліберали прийдуть їм в поміч. Неовинні навіть зваяжати на їх обіцянки, бо се тільки дуеті фрази, на які поважно і мудро думаючи чоловік не може оперти ся. Капіталістам байдужно чи Ви фармери маєте що на завтра їсти і чим запалити в своїй хаті чи ні. Вони старають ся про себе, отже і Ви мусите дбати про себе. Вони лиш перед виборами висилають до Вас всяких Стефанків і других йому подібних [здриваних інтелігентів] та те, щоб відобрати від Вас голос та продовжити вашу неволю, а своє панованє.

Фармери не знайдуть в нікому більше своїх приятелів як лиш в рівних собі, фармерів та робітників звязаних в організацію партію соціал-демократичну. Соціал-демократична партія, се не є партія політичних успіхів, як консервативна або ліберальна. Ні — ні. Соціал-демократія отверто накликує фармерів-робітників — нуждарів до завзятої борби проти своєї нужди, а за поліпшенєм своєї положени. І коли накликує до політичної борби то даш на те, проби поневолена клєса запанувала над таперішним ладом. Вони не знає жадних компромісів, але цілму свѣтлови голосить: Ми хочє моповалити панованє капіталістичної клєси, ми хочємо завести лад в котрім не булоби покривдженних алі визискувачів, але кождий мав належні права людини.

Щоби се здобути мусимо стати всі до борби так робітників як фармери.

Соціал демократія не тільки що старає ся оте, щоби поневолена клєса фармерів і робітників раз на все визволила ся із пут теперішного ладу, але в теперішнім ладі видирає як найбільше з зубів пануючих для поліпшенєня економічного положєня робочого народу [класи].

Ви фармери не жийте ілюзіями і надїями, що стане те колись богачами, але вступаєте в ряди соціал-демократії і боріть ся є належні Вам права.

Богатшам може стати лиш той, що й є вже богатим. Ті знов що борять ся з нуждою, лишают ся в нужді помімо праці, ошадности, тверезости і т. п. Отже не лишай ся нам нічо більше, як тільки побільшити ряди соціал-демократії і боротись до загину над получшенєм своєї долі. Визволення фармерів з винищного положєня лежить в руках і є ділом їх самих, а не жадних Борденів і йому подібних гієн.

[Дальше буде.]

К. Маркс і Ф. Енгельс

Комуністичний Маніфест

перевіт в літ. В. Коваль.

Пролетарі та комуністи.

Чи-ж треба багато думати, щоб зрозуміти, що коли зміняють ся житєві обставини людей, їх суспільні відно-

сини і істнованє, то в купі з тим одміняють ся й їхні гадки, погляди й розумінє. Одним словом їхня свѣдомість.

Щож инше покажує історія ідей, як не те, що духовна продукція зміняє ся разом з матеріальною? Пануючі в певний час ідеї завжди були ідеями пануючої клєси.

Балакають про ідеї, які перевертали ціле суспільство; але ним висловлюють тільки той факт, що в межах старого суспільства утворились елементи нового; що разом з зкосованєм старих житєвих обставин, касують ся також і старі ідеї.

Коли старий свѣт-схилив ся до упадку, тоді християнська релігія перемогла старі релігії. Коли християнські ідеї в 18 століттю уступали ся перед просвѣтними ідеями, то тоді як раз феодальне суспільство провадило завзяту боротьбу з буржуазією, що були тоді ревікційною. Ідеї про волю совѣсти і релігії означали лиш вільну конкуренцію на полі науки.

„Та-же“, зауважить нам дехто, „релігійні, моральні філософські, правні ідеї і т. п. зміняли ся звичайно в протязі історичного розвитку, проте, релігія, мораль, філософія, політика, право завжди перебували сі зміни.“

„Є крім того вічні правди, як наприклад, свобода, справедливість і ині, що спільні всім фазам суспільного життя. Але комунізм нищить всі старі правди, він нищить мораль, замість того, щоб їх перетворити на ново; значить він перечить усьому дотеперішному історичному розвитку.“

До чого-ж приводить се обвинуваченє? Історія всього манулого суспільства розвила ся на ґрунті клєсових антигонів, які в різні епохи мали різні форми.

Але яку б вона форму не мали, визиск одної частини суспільства другою був спільним фактом для всіх минулих віків. Через те нема нічого, дивного, що суспільна самосвѣдомість усіх віків, не дивлячись на свою різноманітність і різнокольорність, рухають ся в певних силньних формах, — в формах свѣдомости, які цілком счєвнуть тільки тоді, коли зовсім зникнуть клєсові антагонізма.

Комуністична революція єє є найрадикальнїше розлученє з історичними відносинами власности; не диво, що розвиваючись вона найрадикальнїше розлучуєт ся з традиційними ідеями.

Та лишні наріканя буржуазії проти комунізму. Ми вже бачили ранїше, що першим кроком в робітничій революції є поверненє пролетаріату на пануючу клєсу, здобутє демократії.

Пролетаріят використує своє політичне панованє на те, щоб спокволу видерти від буржуазії увесь капітал, сцентралізувати в руках держави, то-б то в руках є організованого в пануючу клєсу пролетаріату, всі знаряди продукції, — і для того щоб яко-мога швидше збільшити масу продукційних сил.

Розуміть ся, з початку се може стати ся тільки через деспотичне встряванє в маєткове право і в буржуазні відносини власности, значить, шляхом таких заходів, які з погляду економічного видають ся не вистарчаючими і не певними; проте вони в ході руху переростуть сами себе і зроблять ся не обхідними залля переверненє цілого васобу продукції.

Сї заходи в різних країнах, розуміть ся, будуть різкі.

Одначе, для найбільш поступових країн могли-б придати ся ось-які, досить загальні в уявленю, заходи:

- 1) Експропріація власности на ґрунта і поверненє ґрунтовой ренти на державні вилатки.
- 2) Великий поступовий податок.
- 3) Скасованє спадкового права.
- 4) Конфіскація власности усіх емігрантів і бунтарів.
- 5) Централізація кредиту в руках держави за помічю національного банку, державного банку і вимкочю монополі.
- 6) Централізація засобів транспорту в руках держави.
- 7) Побільшенє національних фабрик, знарядів продукції, оброблюванє і поліпшенє ґрунту відповідно до силньного плану.
- 8) Однєкова для усіх обовязковість працювати, заведенє промислових армій, особливо для хліборобства.
- 9) З'єднанє хліборобської праці з промисловою, вилів на постійне знищенє різниці між містом та селом.
- 10) Публичне і безплатне вихованє усіх дітей. Знесенє дїточої фабричної праці в її теперішній формі. З'єднанє вихованя з матеріальною продукцією. і т. п.

Коли, з поступом розвитку, счєвнуть клєсові різниці і вся продукція сконцентруєт ся в руках асоціацій, тоді публична влада втратить свій політичний характер. Політична влада є властиво силою одної клєси, є організованю для пригнобленя другої. Коли пролетаріят борючись з буржуазією, неминуче однає ся в клєсу, коли він завдяки революції, робить ся пануючою клєсою і яко пануюча клєса, силою нищить старі продукційні відносини, — то він нищить разом з продукційними відносинами і умови істнованя клєсових антагонізмів, нищить взагалі клєси, а там самим і своє власне панованє.

класи.
На місце старого буржуазного суспільства з його клєсами і клєсовими антагонізмами повстає спїлка, в якій вільний розвиток кожного є умовою для вільного розвитку всіх.

(Конець.)

Др. Вокумір Шмараль.
Перекладає з чеської мови К. Голіцинським.

Соціална демократія і школа.

В добі, коли велика хваля демократії та поступу проходить Европою, коли Росія втрясає з себе кайдани самодержавія, коли Франція вакічує велику історичну справу відділеня церкви від держави; коли в Англії парламент модернізує шкільно законодавство, і навіть типова католицька держава, Еспанія зачинає протівити ся клєрикальному ярмови, — у нас клєрикальна реакція відважно підводить голову. Наша народна школа далеко не є тим, чим вона мала-б бути себто проповідницею чистої правди без всяких пересудків. Тепер же клєсова держава зробила собі зі школи засіб клєсового гнобленя, клєрикалізм тепер задушує є школу правду. Учителі мусять брєхати дітям проти свого власного переконаня, мусять замовчувати в цію годніє чих науках найпростїші закони природи, або фальшувати з огляду на релігійні байки. Викладаючи історію він мусить давати дітям замість викладу про великі рухи народних мас, оповіданя про війни та вихвалюваня правителів. Сучасний учитель не може приціплювати дітям почутя справедливости, свободи, рівности; він мусить пробуджувати в них духа рабської покірности, пошанованя перед фальшивими авторітєтами, дух лицеміря. Що родичі дитини уважають своїм найсвятїшим переконанєм, учитель в школі мусить (хоча і проти своєї волі) вчити дитину, щоб уважала се за злочин. Таким робом школа клєсової держави хоче підбурити дітей проти родичів, підняти їх проти їх власної клєси, виховати з них зрадників власних батьків та матерей, братів та сестер. Сучасна школа не приготовлює бідних дітей до життя, вона приготовлює їх тільки до касарняної трєсури та капіталістичного гнобленя.

Соціална демократія яко партія ажжева на науковому ґрунті є зацікавлена в тому, щоб справжня наука постійно поступала наперед і розвивалася є єред найширших верств. Жадна жертва не буде тяжкою там, де ходить про те, щоб охоронити школу від погіршеня. Соціална демократія відважить ся ужити всього, аби тільки привести школу до найбільшого розвільнє. Завданєм соціал-демократії є не тільки зломити вплив клєрикалізму в школі, але й зробити із школи дійсно модерну інституцію, яка відповідає-б всім вимогам наукових та виховавчих засад сучасної доби і була-б відчивною для всього народу без різниці.

Метою соціално-демократичних змагань на полі народньої освѣти є свобода школи, загальне, рівно право на освѣту для всіх членів суспільства. Тепер тільки мала меншість горожан може ходити до середної та висшої школи. До школи допускають ся не талановитїші з дітей, а діти, котрих родичі мають маєток. Найбільша частина народу дістає цілком не вистарчаючу освѣту в народних школах; пізнійше бідняки не можуть усеюти собі потрібних відомостей, бо вони не стільки перетяжені важкою працею, що не мають і хвильки вільного часу. Соціал-демократія домагаєт ся далі усунєня протилєжности межє фізичною та духовною працею. Духова праця уважаєт ся тепер чимсь вищим, фізична чимсь низшим. Соціалізм хоче вибороти можливість участі в духовній праці для всіх, він хоче вибороти повагу до фізичної праці, яке належить ся їй як і духовній. Кождий чоловік мусить мати спримогу займати ся як фізично так і духовною працею. Се, розуміть ся, буде можлигим лише в соціалістичному суспільстві, де завдяки, розумному розділові праці скорочено буде для кожного робочий час до найменшої міри і де кождий буде мати час до присвяченя духовній праці. „Доки дійсно прєкчюче горжанство“ каже Енгельс в своїй книзі проти Дюрінга, „занято своєю працею на стільки, що йому не лишает ся часу для занятя загальними справами суспільства, суспільними, правними [штука наука і т. д.], доти мусить бути завжди спеціальна клєса, що не маючи фізичної праці, займала ся би сими справами. Тільки осягнений великою продукцією великий зріст продукційних сил дозволяє розділити праці межє всіма членами суспільства без різниці і обмежети тим час праці для кожного так, щоб всі мали досить вільного часу, аби — теорично й практично — ввати участь в усіх справах суспільства. Тільки тепер кожда володіюча й використовуюча клєса стає зайвою, навіть стає перешкодою суспільного розвитку і може бути без шкоди усунєна, навіть колиб мала більшу власть в руках. Нині продукційні сили набрали такої сили, що чим далі стають до все більшого конфлікту з пануючим продукційним відносинами. Тепер продуктивність, праці так страшенно розвиваєт ся, що тільки усунєнєнє продукції може усунути теперішнє марнованє продукційних сил з одного боку і величезну бідність з другого боку. Усунєнєнє засобів продукції є запорукою невпинною, всепоступаючого розвитку продукційних сил і бесконечного збільшеня самої продукції. У перше можна буде при помочи

усунєнєнє продукції їх істнованє, безпеченим і ленє заручувати цілком в духовних способностях.

Коли соціална ділення школи від нече насилувати родичів. Сього їм не демократ, що узнає лишє о те, щоб реліґізація в своїй руці справи розуму, спражда перва, коли х віддають їх доброві, аби виховувати їх в школа була реліґійна або магометанською фізика, штука, філімагометанськими, а феєйчної школи, в я не протівлять ся роємо, щоб клєрикалізм щоб бул витиснений ких иньших шкільних бул вибрані загальки учительства й го

Тому, що народні віти для найширшої держави присвятити школи поносять і бачителів лежить на ікінчатє ся дефіцитом дає на війске, не ма те, що ученики мієт мешканця, що клєса мають потрібних шчителів платити ся всім зовсім не залежні робітничих. Се мусить тия — соціал-демок

Лист 3

Нарешті діждалачина нового соймботу вечером 14 люр. величезною біа — майже одного, галицький сойм форму виборчу. Ухкує тільки цісаревкції щоб стала зако

Тяжкий був поріф. При акушерії в „думку“ так на як і краєвий маршаміоця заняли нові й ті доперва з тяжким змогли при поотрополита Ш еи кокого перевести новму.

Основи її ті самі я недавно писав.

членів є 62 Укракраєвїм відділі засїлків і двох Українвоїх інституцій ви своїх членів УкраїнПрозек опертий наости, безпосередтайности. Нема у ности, бо задержуєтворять ся плюор через те, що богачголеє в курії оисних і загальність. рїят мійський діста 12 мандатів, з того ціє.

На новій реформі тільки українська демократія, бо є форма се тільки по чи між польською ською буржуазією.

Але й ся реформить поважний шляхобського сойм, вить важний крок демократизації П Перш вогого уєувклясь час націонабу, а висуне екон суспільні сторони вого жита. Україн

ДО В
НІВ
ДО І
Д
давні
ся лед
шейр
більш
велик
була б
Справ
ної ш
фер іє
підлі
чого р
они м
навіг
Народ
свого
вий р
В
ти, в
слова
груди
не в
шаргї
нув Н
ворит
ми чл
все, я
ном, с
відбу
чим.
Н
жих п
шейр
партї
Т
род",
ні лю
ять в
сять с
робітн
Т
соц д
вольн
нишам
людий
демок
знаєтє
робітн
може
сти л
все я
Д
перек
доти б
ним н
демок

(Дальше зі стр. 1.)
сейчас помочи, щоб не згинуть з голоду. Урядові рапорти подають факти, що людина (нередко селянин) живить ся корінцями рослин, корю дерев, жолудю, щоб лиш врятувати себе від голодової смерті. Найбільше дає ся відчувати голод малим дітям, котрі найменше витривалі — гинуть.

Людині переважно молодого віку переходять з місця на місце і шукає зарібку. Не бракує самобійств, щоб увійти перед голодовою смертю. Ось приміром в остатніх днях як доносять, повісила ся молодда пара, зі страху перед голодівою.

От і справедливість. Одні мають аж за багато, а другі з голоду гинуть.

Що пише Будка?

В ч. II. Кан. Русина читаємо між иншим таке. Кругом ювілею Т. Шевченка. Перебіг статі, відносить ся до святкування 100-них роковин Тараса Шевченка, устроєне понами враз з єпископом Будков і Стефаном та иншими. При згадці статі написано таке: Многолітствія йшли за многолітствіями, всі присутні сьпівали їх з очевидним одушевленям. — Відсьпівано то же многолітствія їх величествам: королеви Юрїєви V., Франц-Йосифови I., митрополитови еке. () Андрєєви гр. Шенцицькому і многим..

Отсей виімок з Кан Русина з статі написаної Будкою, даєть нам ясен образ і доказ, як попи шанують Т. Шевченка і його слова:

О люди люди небораки! Нащо здали ся вам царі? Ви-ж таки люди, не собаки!

Коли порівнати полівське святкування Шевченкових роковин з словами Шевченка, то бачимо що ті самі, що обернули науку Христа в користь капіталізму і визискують працюючий люд, ті самі забирають науку Шевченка на бізнес. Того самого Шевченка, котрий ненавидів понів і їх діла та писав у своїх стихах таке:

За-що, тебе сьвіте брате, В твоїй добрій темній каті

Оковано, одурено, кадилами окурено, Вагранцями закрито і розп'ятієм добито?

Не доbito! Стрепени ся Просьвіти ся!

Будем з багряниць оучідрати

А з кадил люльки курити,

Явлєними піч топити, Кропилами будем брате Нову хату-вимігати.

Тим катам царям і царям, яких без виімку Шевченко називав царями, відсьпівано на ювілейнім сьвяті Шевченка многолітствія, тим царям якими є королі і царі. Шевченко демократично бажав волі для всіх народів а з тим і скінєня з престолоа всіх королів чи царів, які деспотично пану-

Банкромство! Банкромство!

\$30.000 вартости мужеських убрань, оверковтїв, футрїв, сподень, черевик, спідних убрань, сорочок, краваток, ковнїрцїв і т. д., продаємо по низшїй ціні, чим нас коштує самих.

Ось примір:

Сорочки звичайна ціна 75ц. продаємо по 39ц.
Другий сорт рег. ціна 50 і 65ц. по 25ц.
Убраня котрі були по \$10.00 тепер по \$5.00.
Спідні убраня по 25ц.

Весь товар мусить бути випроданий в короткім часі тому продаємо по дуже зниженій ціні.

Заходіть на
641 MAIN ST.

Передше T. & D. Store Winnipeg, Man.

На пресовий фонд Р. Н. зложили:

С. Лука 40 ц.
І. Куп 20 ц.

З Сарня, Онт. по 25 ц.

Ф. В., І. Козьмов, С. Білоус, М. Островський, П. Гридшин, П. Козьмів, Ш. Тустановецький, М. Чорнобай, Я. Роба, Марія Г., М. Маркович, М. Горпинюк, М. Малюський.

Всім жертводавцям щиро дякуємо.

ПОШУКУЮ свого брата Юстина Василевича з села Дзвінч, пов. Заліщики. Чотири роки як перебував в Канаді, перед 3 роками виїхав до Брітїш Колумбї і від годї нема про него чути. Доходять вїсти що він умер, однаковж колиби хто знав що о нїм, хай напише на понизшу адресу, а дістане нагороду.

Михалїна Сухацька
P. O. Gimley Man.

ПОШУКУЮ свого брата Джорджїя Гудїму з Буковани села Бїрїдок п. Заставна. Перебуває вже 7 літ в Канаді, робїє свого часу межї Vancouver а Seattle. Хтоби о нїм знав, або він сам, хай пише на адресу:

Mike Hudyma
52 Curits Str.
Winnipeg, Man.

DR. T. G. MOXNES
ДЕНТИСТ.
620 1/2 Main St.
Winnipeg,
Двері з Loggan Ave.
Витягає зуби без болю. — Говорить по польськи і німецьки.

Копїюйте по польськи.
Kopijujcie po polsku.
Kopijujcie po niemiecku.

У Ванкувері
руським адвокатом і публичним нотарем є

Альберт І. Гудстон
уکیلочий правник.
Член адвокатської спілки: Шульц, Скат і Гудстон.
Залагоджуємо тутешні і старокраєві справи що до купна і продажї землі та всїлякі другї судовї справи.
Office: 208 Hastings St. East.
Room 14.
Vancouver, B. C.
Phone: Seymour 6205.

ВЖЕ ВИЙШЛА
здруку і продаєть ся брошура під назвою,
„ЧОГО ХОТЯТЬ СОЦІЯЛ-ДЕМОКРАТИ.“
ціна 10 ц.
Замовленя надсилайте на адресу: „Роб. Нар“.

Ширїть „Роб. Нар.“

ГОДИННИКАР.
В послїдніх днях я украв свій стїр та відновив склад годинників і продаю їх по ціні від 1-го до 45 долларів.
Направляємо годинники і ввсіламо замовленя на провінцію точно і безпечно.
Вам давно знаний
M ALCIN
796 1-2 Main St. Winnipeg Man.

ЧЕРВОНИЙ КОБЗАР
се дуже гарний збірник поезїї і пісень робїтничих Коштує лиш 10 ц. Адреса
CZERWONYJ KOBZAR
Box 3812 St. B.
Winnipeg, Man. Canad

МОЛОДІ ЛЮДИ!
Гарна нагода!
Можете мати зарібок, коли учїтеь барберського ремесла в Moller College. Ми вичуємо оєго ремесла в протягу двох місяцїв. Щєля скінченя курсів можете зараб дістати посаду, або можете отвирати самостїйні папи. Маєте откати оєсьлі до вибору. Найбільший попит є за барберами з дипломами Moller'a.
Від 9 год. рано до 4 год. по пол. голятї і стрижуть на П. по. візьми оадурно.
Дивїть ся лиш на адресу:
Moller, на углї King St. і Pacific Ave., Winnipeg -- або дальше на 1709. Broad St., Regina, і 239 Simpson St., Fort William, Ont.

Dr. A. SILVERMAN
Русько-польський лікар.
Спеціалїст венеричних, наскїрних і внутрїшних недуг, Лічить також всякі недуги жїночі.
Ордиує в офісі на:
395 Selkirk Ave.
Телефон: St. John 1716.

ЛІЧИТЬ
капель і застудженє балзаомом др Лунга. Коли не видїчно, то звернемо вам гроші. Флашка лиш 50 цт. у спеціалїста рецент
Bartlett's Drug Store
Корпор Salter St. і Selkirk Ave.
Winnipeg, Man.

АДВОКАТ І ПУБЛІЧНИЙ НОТАР
отворив свою канцелярію і перепроваджує канадїйські і старокраєві справи. В кожїї справї даю чесну і совїстну услугу. Перепроваджую всякі контракта купна і продажї. Обороню в всяких справах судових так малих, якї великих і т. п.
Заходїть а не пожалуйте.
R. S. SHAKLEFORD
адвокат і публичний нотар
854 Main St. Winnipeg Man.

СТАРОКРАЄВА КАНЦЕЛЯРІЯ
Продаємо шїфкарти за дуже тану ціну, а то: 3 Гамбург Ротердаму або Амстерпен до Вінніпегу \$40.00. З Лїбави (Росїя) до Вінніпегу \$45.00.
Також даємо шїфкарти на легкі сплати. Спїшіть ся і спроваджуйте своїх крєвних, поки шїфкарти тавї, бо невадвогю подорожують.
FENSON & SCHILLER
854 Main St. Winnipeg, Man.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН ЧИТАТИ І ЗНАТИ З НАГОДИ ЮВІЛЕЮ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА ОТСІ ТВОРИ:

Кобзар нове повне виданє \$0.60
„ з образками 1.00
Кобзар II часть 1.50
Твори Тар. Шевченка I і II часть оупр. 1.60
„ в гарній оправі 2.00
Малий кобзар з образками 0.25
Ілюстр. Шевченківське Бібліотека 24 книжок 1.25
На вічну пам'ять Т. Шевченкови 0.50
Шевченко, Українофіли і соціалїзм 1.00
Тарас Шевченко і Галицька Україна 0.10
Назар стодола драма 0.20
Тарас Шевченко драма 0.20
Найбільші Сїни України, 24 портрети 0.25
Портрет Т. Шевченка 0.25
Медаль Т. Шевченка 1.50
Потскарти в красках 1 доз. 0.50

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ
Накладом Руської Книгарні отсі книжки Русько-Англїйський лєстєвник 288 сторїн 75ц.
Елїсавета, мучениця на австрїйськїм престолї у сьвітї правди ціна 60
Іван дурак та инїї оповїданя ціна 25
Луць Залївайко і його син, з образками, ціна 25

До кожного замовленя даром стїнний ювілейний калєндар Т. Шевченка.
Наша адреса:

RUSKA KNYHARNIA
850 Main Str. Winnipeg Man.

Мїжнародна Канцелярїя
EDWARD WARSZAWSKI & Co.
Phone: St. John 1562. NOTARE Phone: St. John 1562.
834 Main Str., Winnipeg, Man.
Полагоджуємо всі старокраєві правні справи, продаємо корабельні карти до краю і з краю сюди, пересїлаємо гроші як найтаньше і ведемо REAL ESTATE.

Важна новїсть!
Роскїшний, всїм знаний каталог під назвою:
Збірник сили, здоров'я і довгого жїтя.
Кождий дістане його даром, скоро прїслє свій адрес і поchtову марку за 2 центи на адресу:
LIMO DRUG CO.-LTD.
803. Main St. Winnipeg, Man

Русько-німецький шпїталь
Dr. G. Kalichman-a
Спеціалїст ліченє хорїб венеричних (сифїліс, трипер і другї) хїрургичних, акутрїшних, жїночїх, очних і ушних
Найновїше і найпевнїше ліченє сифїліса „606“ проф. Ерліха. Ліченє подового бесїлля. Ліченє сьлєзїтїкою. Літагєства висїлаю по кольоцїях на надїслєнім задртку.
OFFICE & HOSPITAL
453 Selkirk Ave. Winnipeg.
Phone: St. John 1772.

РОБОЧИЙ НАРОД
ПОРТАЛ
PIK VI.
„РОБОЧИЙ НАРОД“
(THE ONLY UKRAINIAN)
THE "ROB" at 144 Higgins Ave.

ЧИТАЙТЕ „Робочий Народ“
для цілої Америки мати кождий прагнє Хочеш знати, як вичитати „Робочий Народ“
"РОБОЧИЙ НАРОД"
Box 3658 (Sta. B.)
„Кадїя“
веселєня прїгне з ідавїої сатурнї, на рік; виходїть Kadylo, Box 482

„Борба“
на часонїсь в рї перекрученї вїстї лиш \$1 1/2 на адрес strĩa, Bukowina.
„Добра“
який давно вже подає ся найкраснїй формї. Хочеш лай \$1 1/2 на адрес skoho 12. Austria.

Предплатник „Робочий Народ“ по зниженїї слати прїсто до куртку про те, що потвердженє, що „Робочий Народ“ Ми шїфгарне видавництво
Редактор Д. Бабїй — просїте звернїть ся до рєд. Man.

Ми по рївнї гроші, силати, спїшні і продаємо Як не адрес а ми їх
Allow
C. GEN